

III. fokozat szerint 1937 korona 50 fillér és a tkvi bejegyzés után az III. dijj. 16. tétele alapján 310.000 koronától 0.7 százalékkal 2170 korona illeték fizetésére lehetett és kellett kötelezni.

Az a körülmény azonban, hogy a panaszos az építkezés befejezése után bérbeszedési jogáról külön okiratban lemondott, a foganatba ment építkezési szerződés és a megtörtént telekkönyvi bejegyzés után járó illeték törlésére az illetékszabályok 101. §-ában foglalt szabályok figyelembevételével törvényes jogcímet nem ad.

Közsénkiaknázási jog megszerzése adásvétel, nem pedig bérlet. (Közgazgatási bíróság 14694/1922. P. sz.) A kiszabás alapjául szolgáló szerződési okirat szerint a panaszos részvénytársaság 60 évre „bérbe vette“ Sz. község földbirtokosaitól az ingatlanaikban található közsénet, a közsénkutatási, bányanyitási, kiaknázási és értékesítési joggal. A kutatási időt a szerződő felek 1903. évi január hónap 1. napjától számított 15 évben állapították meg, amely idő alatt a panaszos részvénytársaság a kutatási jogért az első három évre évi 1.200 horona, a második három évre évi 2.000 korona és az utolsó kilenc évre összesen 20.000 korona „kutatási tiszteletdíjat“ tartozott fizetni, a bányanyitástól kezdve pedig a kiaknázott és elszállított közsén minden métermázsája után 4 fillér „bért“ fizet, amely azonban évi 4.000 koronánál kevesebb nem lehet. Ezenfelül kötelezte még magát a panaszos részvénytársaság, hogy a község két egyházának 1.000—1.000 koronát és bányanyitás esetében még 1.000—1.000 koronát adományoz, a rendszeres bányauzem megkezdésétől számítva községi célokra minden évben ingyen 800 métermázsaszenet szolgáltat ki és az 1906. évtől kezdve, a szerződés tartama alatt a községháza és jegyzői lakás, meg a katolikus és református iskolák fűtésére 250 métermázsaszen váltáságára fejében évenként 400 korona készpénzt fizet. A pénzügyigazgatóság a jogügyletet bérleti szerződésnek minősítette és az okirat első példányának első ívétől járó II. fokozatu illetéket az illetékszabályok 61. §-ának B) és g) pontjaiban levő rendelkezések alkalmazásával az időszakonként változó mennyiségű szolgáltatások 60 évi, legkisebb összege, vagyis 209.600 korona egy évi átlagának: 3.493 korona 33 fillérnek és ideszámítva a bányanyitástól kezdve fizetendő évi 4000 korona legkisebb „bért“ is, az évenként egyenlő mértékben teljesítendő szolgáltatások értékeinek a tiszteres összegei, meg az egyházaknak adandó 4.000 korona, összesen 98.933 korona 33 fillér után állapította meg. A pénzügyigazgatóság által megállapított 307 korona illetéknek 135 koronára való leszállítását a panaszos részvénytársaság azon az alapon kéri, hogy az illeték csak a 60 év alatt fizetendő 209.600 korona „bér“ egy évi átlagának: 3.493 korona 33 fillérnek a tiszteres összege, vagyis 34.933 korona 33 fillér után jár. Az igényt jogosnak elismerni nem lehetett. A jogügylet, amelyről a kiszabás alapjául szolgáló okirat szól, nem bérleti, hanem adásvevési szerződés, mert annak nem időnkint megújuló gyümölcsnek, hanem dolog állagának és ingó dologra vonatkozó jogoknak az átruházása a tárgya. Ezért a kinstár az illetékszabályok 61. §-ának első bekezdése, meg az illetékdíjjegyzék I. tételének A. a) pontja és az ehhez a tételhez tartozó I. jegyzet alapján az okirat első példányának első ívétől a 60 év alatt fizetendő összes vételár és mellékszolgáltatások értéke után III. fokozatu illetéket követelhetett volna, még pedig a kutatási jogért kikötött pénzszolgáltatásoknak, a kiaknázott és elszállítandó közsénért évenként legkisebb összegben fizetendő 4.000 korona vételárrészleteknek és a meghatározott mennyiségű mellékszolgáltatások értékeinek az összege után végleges összegben, a kiaknázandó és elszállítandó közsénért az évi 4.000 korona legkisebb vételáron felül métermázsánként fizetendő 4 fillérék összege után pedig az illetékszabályok 73. §-a szerint való megállapítással csak egyelőre és ideiglenesen. Ez az illeték sokkal több lenne, mint amennyit a pénzügy-

igazgatóság megállapított, a panaszos részvénytársaságot tehát jogsérelem nem érte.

Ha a szerző fél az illeték megfizetését magára vállalta, elhalálása esetén az illeték elsősorban örököseitől követelhető. (Közigazgatási bíróság 409/1925. P. sz.) A panaszos az ingatlanainak eladásától járó illeték megfizetése alól egyelőre való felmentését azon az alapon kéri, hogy ő csak akkor tartozik fizetni, ha az illetéket sem az ingatlanból, sem az időközben meghalt vevő örököseitől behajtani nem lehet.

Az igényt jogosnak kellett elismerni. Az 1920. évi XXXIV. t.-c. 21. §-ának második bekezdése szerint a visszerthes ingatlanátruházás illetékét az tartozik megfizetni, aki azt a szerződésben magára vállalta, a 22. §. első bekezdésének 1. pontja szerint pedig a 21. §. szerint közvetlenül fizetésre kötelezettek jogutódai a 21. § ban említett személyekkel együtt az illetékért készíftető kezeséggel tartoznak.

Ezek szerint abban az esetben, ha a szerző fél az illeték megfizetését magára vállalta, az átruházó fél fizetési kötelezettsége sortartással van korlátozva, ellenben a szerző fél jogutódainak a felelőssége korlátlan, az tehát az átruházó félnek csak második sorban érvényesíthető fizetési kötelezettségét megelőzi és ellenük épen ugy elsősorban kell azt érvényesíteni, mint jogelődjük ellen kellett volna. A kiszabás alapjául szolgáló szerződésben az illeték megfizetését az időközben meghalt vevő vállalta magára és az, hogy jogutódaitól az illetéket behajtani nem lehet, bizonyítva nincs, a panaszos eladót tehát az illeték megfizetése alól egyelőre fél kellett menteni.

A munkateljesítmény ellenértéke teljes egészében szolgál a forgalmi adó alapjául, melyből nem vonhatók le a vállalkozó kiadásai. (Közigazgatási bíróság 8294/1924. P. sz.) Az ellenőrzési szemle adatai szerint adózó fél a R. községben épülő vámosrségi épülethez szükséges fa, téglá, kavics, kő és mész leszállítását az államkincstár által megbízott mérnöktől szerződésileg elvállalta. A szállítást panaszos részint saját fuvarjával eszközölte, részben pedig az általa felfogadott fuvarosokkal eszközölte. Ezen munkateljesítmény ellenértéke fejében 9,509.156 koronát kapott, a törvényesen járó forgalmi adót azonban csak azon 1,677.660 korona bevétel után róta le, melyet a saját fuvarjával végzett munkateljesítmény után kapott, míg az általa felfogadott fuvarosoknak fizetett fuvardíj után járó bevétel után az adó lerovását elmulasztotta. Az ekként eltitkoltnak jelentkez 7,831.496 korona bevétel után lett terhére a panasszal megtámadott 234.945 korona általános forgalmi adó előírva. A panaszos terhére kivetett ezen adó jogossága ellen irányuló panasznak helyet adni nem lehetett.

Az 1921 : XXXIX. t.-c. 33. §-ának 4. bekezdése ugyanis akként rendelkezik, hogy a munkateljesítményért fizetett ellenértékből a munkát teljesítő adózónak a munkateljesítménnyel kapcsolatban levő kiadásai nem vonhatók le, amiből következik, hogy a vállalkozónak, mint a jelen esetben a fuvarozást elvállalt panaszosnak azon kiadásai, melyeket munkabérré, jelen esetben tehát azok a kiadások, melyet az egyes fuvarosoknak a tőle átvállalt fuvarozás ellenértéke fejében kifizetett, levonásba nem hozhatók, hanem mindenkor az adóalaphoz számítandók.

Mintthogy tehát a fuvarosok, a vizsgálat adatai szerint, a panaszos által lettek felfogadva és így az ő alkalmazottainak tekintendők, a kir. pénzügyigazgatóság jogosan járt el akkor, mikor az alkalmazottaknak kifizetett munkabér (fuvarozási díj) után a forgalmi adót a panaszos terhére vetette ki, még pedig annyival is inkább, mert ha való volna is panaszosnak az a védekezése, hogy ennek a fuvarkölségnek egy részét az építést vezető-mérnök közvetlenül fizette ki az egyes fuvarosoknak, ez a körülmény panaszos fél adókötelezettségét meg nem szünteti, mert ezeknek a fuvarosoknak ő volt a munkaadójuk és így abban az esetben is, ha a neki járó vállalati összeg egy részét nem közvetlenül maga,